

Izhaja

vsak petek z datumom
prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista „Mir“ v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

Velja

za celo leto 4. krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista „Mir“ v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

MIR

Glasi lo koroških Slovencev

Leto XXXI.

Celovec, 8. rožnika 1912.

Št. 23.

Slovenščina pri železnici.

Po osnovnih določbah za upravo državnih železnic morajo železniška ravnateljstva vse vloge strank in samoupravnih oblasti ali uradnih oseb reševati v istem jeziku, v katerem so pisane, ako je ta jezik običajen v tistih krajih, koder tečejo proge dotičnega ravnateljstva. Vsa naznanila za občinstvo (razglasi, napisi, okrožnice, vozni redi) se morajo izdati v nemškem in v tistem jeziku, ki je običajen v okrožju ravnateljstva; sploh se mora s strankami občeovati v nemškem ali v označenem deželno-običajnem jeziku, kakor ga pač stranka govori ali piše. Ravnotako kakor ravnateljstva morajo ravnati tudi postajni in drugi železniški uradi v vseh zadevah, ki se tičejo njihovih delokrogov. Kjer je slovenski jezik običajen, morajo uslužbenci občeovati s slovenskimi strankami slovenski, oziroma morajo na slovenske odgovore odgovarjati v slovenskem jeziku, bodisi pa to ustmeno ali pisмено. Vsi slovenskemu občinstvu namenjeni napisi, lepaki itd. morajo torej biti objavljeni v slovenskem jeziku.

Enake določbe so merodajne tudi za druge železnice, na Slovenskem torej za južno železnico. Vsled tega lahko piše vsaka stranka na železniško ravnateljstvo, ako je slovenski jezik ob njegovih progah običajen, v slovenščini, na kar ji mora ravnateljstvo tudi v tem jeziku odgovoriti; isto velja za vse avtonomne urade. Nikogar ne sme skrbeti, iti k železniškemu ravnateljstvu ali k postajnemu uradu, ker baš ne zna nemški; ravno narobe! Slovenec naj rabi edino svoj materni jezik, in to v vseh dopisih in v vsakem osebnem občeovanju, najsi razume nemščino še tako dobro! Čudno in obžalovanja vredno je, da zanemarjajo to pravico celo sicer narodne slovenske tvrdke, posamezne slovenske stranke in slovenska društva; pač mislijo, da je slabo, ako rabijo slovenski jezik. Kaj še! Kar jim gre po zakonih, morajo dobiti; slovensko pisana

vloga ali prošnja se ne sme odbiti, ker je vendar dolžnost oblasti in uradov, enako postopati proti vsem strankam. Ako ta ali oni misli, da se je v nemar pustila ta prva dolžnost, si bo vsekakor znal pomagati, ko so mu odprta še druga pota. Sploh pa stranka ne vé, morda ima pri njeni zadevi odločilno besedo ravno zaveden Slovenec, katerega bo slovenska vloga gotovo veselila. Ne da bi si kaj škodoval, ravno nasprotno, narodu in sebi v korist naj rabi Slovenec svoj jezik pri vsaki priliki! Ako bi se postopalo dosledno, bi se moralo pri vseh železniških uradih in pri ravnateljstvih samih nastaviti več slovenskih uslužbencev, in to osobito v strokah, katere so posebno važne za občinstvo samo.

V komercialni službi n. pr. bi bilo treba veliko več slovenskih uradnikov, nego jih je. V obče pa je znano, da je danes zelo malo Slovencev pri železniških ravnateljstvih, pri beljaškem samo par, akoravno obsega to ravnateljstvo mnogo prog, ki teko po slovenski zemlji; dosti boljše ni pri tržaškem železniškem ravnateljstvu. Kruta resnica je, da iz raznih krajev došli Nemci po ogromni večini prevladujejo pri železnici in sede na vplivnih mestih ter smatrajo Slovenca-domačina za vsiljivca, tujca, ga pisano gledajo, zapostavljajo in mu sploh škodujejo, kjerkoli mu le morejo, in naj je še tako izvrsten uradnik; edino, kar ima slovenski uradnik od svojih zmožnosti in svoje pridnosti, je, da ga izkoriščajo do skrajnosti, da mora delati za sovražnike, ki pa namesto njega napredujejo.

Kdor pozna te res žalostne razmere, ne vé, ali bi se smejal, ali jokal nad nesramno predrznostjo Nemcev, ki si še upajo govoriti in celo po časopisih trditi, da slovenski uradniki živé od dobrotljivosti nemških tovarišev. Vsakdo mora izpredvideti, kako velevažnega pomena je za slovenski narod, da bi bilo pri osrednjih uradih več Slovencev. Da bi bilo pri osrednjih uradih faktičnemu številu Slovencev odgovarjajoče število slovenskih uradnikov, bi bilo to ne le

v korist slovenskemu narodu in slovenskim uslužbencem sploh, marveč bi bilo to v občno korist — to povdarjamo! — in v prid železnici sami. Delalo bi se in ne politiziralo, kar se prerado godi od strani nemških uradnikov, ki imajo trdno zaščito v »Volksratu«; slovenskih uradnikov ne bi prezirali radi njih narodnosti, ampak bi jih vpoštevali in jih postavljali po njihovi sposobnosti na mesta, kjer bi mogli razviti svoje zmožnosti in moči v prid splošnosti. Ker je služba pri osrednjih uradih merodajna, zato je pa za slovenskega uradnika tem slabejša.

V zunanji službi je sicer boljše; vendar so na nekaterih progah in postajah naravnost neznosne razmere, ki jih slovensko občinstvo občuti kar najbridkeje. Najboljše postaje na slovenskih tleh imajo še vedno v rokah zagrizeni Nemci ali nemčurji; na slovenskih progah so nastavljeni uslužbenci, ki ne znajo ali ne marajo govoriti slovenski, dočim mora dokaj Slovencev brez tehtnih službenih razlogov služiti v popolnoma nemških, pogostoma jako slabih krajih.

Naj se ne oporeka, da ni možno dobiti toliko slovenskih uslužbencev, da bi se zadostilo jezikovnim potrebam. Prvič, čemu so Slovenci na nemških progah? Drugič, zahtevajte znanje slovenskega jezika in videli boste, koliko se jih bo oglasilo, kajti v marsikaterem uslužbencu je skrit Slovenec, ali v skrbi za svoj obstanek se ne upa pokazati Slovenca. Tretjič, ne odklanjajte slovenskih prosilcev, češ, da Slovencev pri železnici ni treba, kakor se je že pogosto zgodilo. Temu bi bilo treba posvetiti posebno pozornost; vse take slučaje naj bi se vztrajno nadziralo. Slednjič, razpišite službe z opombo, da je treba znati slovenski, in ne bo nedostajalo sposobnih prosilcev. Med drugimi pogoji za sprejem k železnici je vendar tudi znanje jezika, ki se rabi v službi z občinstvom.

V smislu imenovanih določb bi morala ravnateljstva, kojih proge teko po Slovenskem, objavljati vsa naznanila, vse razpise

Podlistek.

Lahko noč!

Iz koroških povesti. Po češkem originalu Gab. Preisove — prosto poslovenil Rožan. (Konec.)

»Tevže,« ustavila ga je žena skrbno, ko je ravno zapiral kamro s ključem in postal v odprtih durih na pragu ter gledal z žarečim pogledom noter, — »ti lepo ubogaš nasvet gospoda doktorja. Na eni strani se delu ogibaš in na drugi si ga izmišljuješ. Izgledaš stokrat bolj utrujen kot prej. Kašlja se še nisi iznebil in žetev imamo pred durmi. To je pa čas tvojega trpljenja... O Marija! Sama pojdem k temu doktorju...«

Tevž brž ni odgovoril, stal je tu z obešenimi očmi in tako žalostno, da je bilo Trudi žal, da je tako očitala. »Meni to že premaga pamet,« je rekla mirno in mehko. »Poslušala sem te danes ponoči.«

»Menda ne boš obešala glavo, Truda,« rekel je zdaj mladi kmet kakor v sanjah. »Saj veš; vse do časa in Gospod Bog na veke.«

»Da, da. Ako te ta neumnost že tako dolgo muči. Tudi ponoči,« vzdihnila je Truda vnovič.

»Res, imamo žetev že pred durmi,« ponovil je Tevž prejšnje besede žene, »a gluhi

Franc zame toliko velja, kakor bi bil sam.« Utrujen se je vsedel na prag in dostavil: »Dobro me nadomestuje in je miren človek. Sem vesel, da sem se ga takrat spomnil.«

»Ne mislim na delo, ampak na tebe,« rekla je žena in sedla je k njemu, a glas se ji je tresel.

Tevž jo je prijel za roko. »Žal mi je,« pravi počasno, »da si ti le ženska. Jaz — zase — sem le hvaležen Bogu za to, kar mi je dal že doživeti. Imel sem dobro mater in dobro ženo — in te otroke za veselje... In tukaj pri nas je tudi lep svet, ne-li? Vsak kamen drag...«

»Da — le ko bi te Bog že rešil te izkušnje,« zajokala je Truda.

»Glej — izkušnja« — šalil se je Tevž po kratkem molčanju h govorjenju, »nič drugega... In to si za pokoro zapomni: Mati je tu-le rekla, da sem si to morda sam nakopal od dela. Kaj, ali ni to določil Drugi že davno prej?« In težko je nasprotovati njegovi volji. — Veš, Truda, samo v enem bi hotel imeti svojo voljo: ko bi tako enkrat umrl — človek četudi zdrav in mlad mora biti na to vselej pripravljen — tako je rekel oni gospod doktor, ko sem bil pri njem — zase bi mi ne bilo ničesa žal. A za vas — da bi ostali vselej tako skupaj — ko bi vsaj blizu smel ostati, bilo bi mi lažje. Tam spodaj v dolini nisem mogel nikdar zaspiti kakor znajo nekateri v gostilni in celo tudi v cerkvi na klopi. Jaz celo življenje nikdar

— saj veš — vse sem ti že povedal, kako sem se navadil živeti.«

Žena ga ni razumela, a te njegove malo zmedene besede so ji krčevito stiskale srce. K sreči je gnala ravno mati živino s paše, in petletna Micika in mlajši Tevžek sta veselo pomagala z brezovimi šibami poganjati. Truda je morala iti mlest. Tako jima je delo pomagalo iz žalostnega pogovora, katerega sta se oba ogibala kakor bi se ga bala. Tevž je za Trudo ostal, stopil je k vratom hleva in vsako živinčje je pogladil. Z nasmehljajem je pogledal vpijoče otroke in tiho, da bi ženske ne slišale, jima pravi: »Pomalem bosta dorastla za pomoč v hiši. Krave so vselej dekletove in voliči bodo zopet Tevžejevi. Ovec bosta imela vsak polovico, v kamri ima vsak svoje novo orodje in z drugim že morata delati, kakor bo določila mati.«

Otroka, ki nista razumela pomena njegovih besed, sta skakala okoli najmanjšega črnega jagnjeta in s šibami trkala na zvonec pod vratom krave vodnice, da bi lepo pel. Gluhi Franjo je na garah peljal nakošene dišeče trave in gospodar, ki je opazoval vse okoli v zahajajočem poletnem večeru, je le čutil, da je človeku jako težko zapustiti tak pozemeljski raj.

To noč ni mogel Tevž zaradi kašlja in stisnjenosti spati, in prišla mu je goreča misel, postaviti na svoji zemlji posvečen križ. Povedal je svojo namero ženi. Leseno

ne samo v nemških, ampak tudi v slovenskih časopisih, kar se pa pri nekaterih ravnateljstvih (pri beljaškem) popolnoma opušča. Železnice podpirajo pač mnogo nemških časopisov, v katerih redno priobčujejo oglase, slovenskega časnika pa ni, ki bi ga tako podpirala železnica, navzlic dejstvu, da je v okrožju tega železniškega ravnateljstva veliko Slovencev, ki imajo vendar pravico, da na svojih tleh čitajo železniške vesti v svojih, ne pa, ako jih hočejo izvedeti, v tujih časopisih. **Časopis »Džu«.**

XXIII. mednarodni evharistični kongres.

Sobojevniki!

Evharistično leto se je za nas pričelo, čas velikega kongresa se približuje. Povsod se vzbuja velikansko zanimanje. Avstrijski narodi se pripravljajo za to veliko slavnost krščanske vere. Dijaštvo Avstrije, dijaštvo celega sveta! Obračamo se na vas v imenu dunajskih visokošolcev. Dijaki so bili, ki so 12. septembra 1883. s svojo hlabrostjo na dunajskih okopih pomagali odbiti zakletega sovražnika in rešiti zapadno kulturo pogina. Dijakov ne sme manjkati 12. septembra 1912, ko se bo na zgodovinskih tleh, slavnih radi zmage nad tedanjim sovražnikom, praznovalo zopetno prebujenje krščanskega duha.

Z ozirom na to je v programu kongresa pripravljeno sekcijsko zborovanje visokošolcev za razgovor o dijaško-verskih problemih; nadaljna posvetovanja se lahko priklopijo. Mednarodnost cerkve mora najti svoj izraz in svoj vzor v vzajemnem stiku in pomenovanju akademičnega dijaštva raznih dežel in narodov.

Za ureditev vseh dijaških zadev pred kongresom in na njem se je ustanovil komite, obstojajoč iz zastopnikov podpisanih dijaških organizacij na Dunaju. Ta ima nalogo, določiti zgoraj omenjene prireditve v njihovih podrobnostih, iti zunanjim tovarišem že sedaj na roko z nasveti in jim pozneje oskrbeti bivanje v cesarskem mestu, bogatem zakladov umetnosti in kulture, spomina vredno in prijetno. Komite si bo prizadeval, da bo po možnosti olajšal revnejšim tovarišem udeležbo. Prosi se, naj se vsa vprašanja radi kongresa naslavljaajo na dijaški komite (Osrednja pisarna za evharistični kongres, Dunaj I., Stephansplatz 5), ki bo rad dajal vsa zaželjena pojasnila in bo gostom v vsakem oziru na razpolago. Vprašanja se pošiljajo komiteju lahko v vseh jezikih monarhije, v vseh svetovnih jezikih ali tudi v esperantu.

Katoliške visokošolske organizacije! Na vas, poklicane zastopnike velikega dela dijaštva, apeliramo, da

skrbite za vas vredno in pomenu svetovnega kongresa primerno zastopstvo, da v vašem krogu povdarjate pomen te velike slavnosti in omogočite udeležbo kolikor mogoče številnim tovarišem.

Sobojevniki katoliškega svetovnega naziranja! Od vas zahtevamo, da tukaj svoje versko prepričanje v dejanju pokažete in veliki stvari na ljubo prevzamete nase težave, ki so v zvezi z udeležbo kongresa. Spominjajte se svojih visokih idealov! Vas pričakuje katoliško ljudstvo v prvi vrsti med trumami onih, ki bodo s svojim dohodom pripomogli do uspeha velikanskemu podjetju. Katoliško dijaštvo celega sveta naj bo 12. septembra 1912 s svojim vzgledom voditelj in vzor katoliški Avstriji.

Vse dunajske katoliške dijaške organizacije.

Slovenci, podpirajte „Mir“ z inseriranjem!

Dnevne novice in dopisi.

Sodalitas ss. C. J. ima svoj sestanek v Celovcu v četrtek, dne 13. t. m. ob poldveh.

Bolezen barona Heina ne gre na boljše, kakor se nam poroča od neke strani. Oficielna poročila pravijo sicer, da gre malo na bolje, pa menda ne odgovarjajo resnici.

Josip Rotner †. V Mariboru je umrl, zadet od kapi, sodni svetnik v pokoju gospod Josip Rotner. Bil je eden najzavednejših in najodličnejših slovenskih sodnijskih uradnikov na Štajerskem.

Izžrebani porotniki. Za drugo letošnjo redno dobo porotnega zasedanja, ki se začne 10. junija, je bil izžreban za porotnika en sam Slovenec, pač pa cela vrsta skrajno zagrizenih znanih nemških nacionalcev, kakor: Župan Scheriau v Mostiču, mesar Tschinkowitz v Borovljah, Fischer na Čajni, Seifritz p. d. Miklavc itd. Recimo, da bi se vršila pred to poroto politična pravda med slovensko in nemškonarodno stranko. Kakšen bi bil izid take porote, je jasno vsakemu. Opozarjamo slovenske državne poslance na te razmere!

Uprizoritev Finžgarjevega igrokaza »Naša kri«. Nedeljska uprizoritev »Naše krvi« ni bila posebno dobro obiskana, manj kakor bi zaslužila. Igrali so na splošno dobro. Zelo dober je bil Renard, nič manj dober hlapec Matija. Tudi Jerica, Štefan, Katter, Borštnek, Zapotočan, Turbot so se v svoje vloge ugloabili in jih pogodili. Manj srečen se nam je zdel Grog, ki se mora odvaditi deklamiranja, ker ima sicer primeren nastop. Na splošno ta igrokaz za diletante ni lahek, ker so vse poglavite osebe, ki nastopajo v tej igri, psihološko izborni pogodeni tipi in zahtevajo vsled te

ga od diletantov precej rutine (igralske izvežbanosti). V večjo zabavo nam je preskrbela brezplačno godbo sosedna gostilna pri »Kroni«. Zelo častno so bili zastopani pri predstavi korenjaški »Janezi« 17. polka, ki so nas po predstavi kratkočasili z ubranim petjem.

Odlikovan slovenski učenjak. Dne 1. t. m. je bila običajna vsakoletna slavnostna seja dunajske akademije znanosti. Akademija je priznala takozvano Liebenovo častno darilo za najboljšo matematično delo vseučiliškemu profesorju na vseučilišču v Črnovicah dr. Plemelju, rodnom Slovincu, za njegovo matematično delo o potencialni teoriji.

V Akademiji slovenskih bogoslovcev v Celovcu so bili v II. tečaju sledeči govori: Nemci kot kulturni faktor (t. Brožek); Alkoholizem in narodno blagostanje (t. Wornig); Sežiganje mrličev in Cerkev (t. Wölfel); Ali more biti katolik socialni demokrat? (tov. Kandut); O naši duhovni skrbi za moške (t. Kusterle); Kazen kot vzgojno sredstvo (t. Zor); Deželni kulturni svet in Slovenci (t. Božič); Jadransko morje in Slovenci (t. Vrečko); Konsumna društva s posebnim ozirom na Koroško (t. Malej); Bodoči gospodinjski šoli v Št. Rupertu in Št. Jakobu (t. Gril). Za zabavni del akademijskih ur sta skrbela pevski in tamburaški zbor. Društveni konzulent je bil v II. tečaju mil. gospod prelat dr. Martin Ehrlich.

Sprejem v Marijanišče. Sprejemni izpiti za vstop v 1. gimnazijski razred na celovski gimnaziji bodo 6. julija ob 9. uri dopoldne in upisovanje dne 5. julija od treh do petih in dne 6. julija od osmih do devetih. V jeseni, v začetku šolskega leta, (16. ali 17. septembra) bo drugi izpit za sprejem na gimnazijo. Prošnje za sprejem v Marijanišče je treba za prvo izpitno dobo vložiti do 8. julija, za drugo do 8. avgusta na kn. šk. ordinarijat. Naj bi se zglasilo mnogo pridnih in nadarjenih dečkov!

Pianist Trost. Slovenski pianist Anton Trost je pretekli teden končal svoje klavirske študije na c. kr. akademiji za glasbo in uprizarjaajočo umetnost na Dunaju z najodličnejšim uspehom.

Artist Renner umrl. Franc Renner, ki je leta 1909 v Gradcu kot prvi v Avstriji zgradil vodljiv zrakoplov in naredil javno poizkušnjo na graškem semnju, je pred nekaj dnevi umrl v bolnišnici usmiljenih bratov v Gradcu. Renner je bil rojen Celovčan, se je podal v svet kot deček z nekim cirkusom in je pozneje otvoril lasten cirkus. Prehodil je tako mnogo sveta; bil je tudi v Ameriki in Avstraliji. Dolgo časa je bival na Ruskem, kjer se je oženil z neko Rusinjo. Njegovi sinovi so izklesani ruski tipi. Pridobil si je lepo premoženje. V svoja dva zrakoplova »Estaric« in »Gradec«

podlago je napravil sam, in Kristusa je naročil po Kajejskem slu iz mesta. Ko je bilo pa vse postavljeno, je prišel hribenski gospod župnik blagoslovit križ. Žena je razumela, da je to za njegovo zdravje, in zato je podpirala njegovo misel, četudi je stala denar. Tudi stari materi je ugajalo. Bodo imeli na svojem tako, kakor sveti prostorček, kamor bodo hodili molit.

Tako je nastal na Merklčevem posestvu k vsemu novemu, za hišo, kjer je borov gozdlič obdajal vrt, zraven šumečega slapa še prostorček svete tolažbe.

Pred Božičem so naenkrat ljudje izgovarjali tiho ime Merklčevu. Zadnjo adventno nedeljo je hribenski župnik oznanil s prižnice, da je bolni Tevž Merklč iz zadnje kmetije v hribih prišel sem v cerkev k adventni spovedi in vrnil se ni več domov. Morda, da se je grede iz slabosti zakasnil ali zašel in v obilnem snegu, ki je to noč padel, našel morda svoj grob. Župnik je v imenu žalostne družine in krščanske ljubezni prosil, da bi verniki pomagali iskati Tevža.

Iz sočutja in radovednosti je naenkrat veliko ljudi prehodilo k Merklčevemu pohištvu. Otroci tam zgoraj so se čudili, da jih je toliko na svetu...

Žalostna Truda, njena žalujoča tašča in vdani Franjo so v solzah kazali kamro, kjer je dobri Tevž zapustil svojim otrokom lep spomin svoje ljubezni. V lepem redu je postavil na eno stran za Miciko nov kolovrat, pinjo, oglašeno klopico, škrinjico za šivanje, valček z deskico, srp in razno poslikano posodo, med katera je uvrstil tudi oni piskrček s prihranjenimi šestnajsterimi srebrnjaki, katerih se kljub potrebi ni dotaknil. Na drugi strani je bil zopet dal za malega Tevžja z oljem pobarvano železno orodje: lopato, motiko, sekuro, dve pili in druge majhne reči, lep bič, nekaj lastnoročno napravljenih grabelj in zeleno pobarvan panj za buče. Na njem je bila obešena Tevžjeva srebrna ura z lepo, bliščečo se medeno verižico.

Otroka nista še razumela te dedščine; a ona sta bila mala, nerazumna otroka, ki sta kmalu odkrila očetov grob, katerega toliko odraščeni ni moglo najti. Ko sta enkrat po viharni božični noči prišla z materjo molit h križu, videle so njune nestanovitne oči izpod snega za križem moleti konec očetovega škornja... Tam v jamico pod robom se je Tevž skril, tiho se je tam vlegel, ko je čutil, da sveča že pogaša. Bal se je razžaliti svojo družino in bal se je, da bi ga morda drugače zanesli daleč odtod...

Truda ga je šele zdaj razumela. Vsa groza in ves strah osamelosti, ki sta jo zadnji čas napolnjevala, sta se umaknila vesti, da je ostal Tevž z njimi tukaj. S težavo je prišla v dolino, kupila črno rakev in preprosila župnika, da je na ljubo nji in goreči želji rajnega šel gor, da bi Tevžu blagoslovil domač grob za križem.

Dokler ga silna odeja snega ne prikrije, hodi tam Truda vsak večer kakor na pogovor. Tukaj se njeno skrbno obličje razvedri od trdnega upanja, da Tevž vé za vse, kar se godi okoli. V duhu mu pripoveduje, kaj so ta dan delali, kje jih kaj boli in kako otroci rastejo. Vidita in poslušata skupaj šumenje slapa, ptičjo sosesčino, kresnice in žabice iz dolinčice — vse to je njuno in nič ju ne zapušča. Truda zahvaljuje Boga, da ji je dal takega moža in ne toži grenko, da ji ga je zopet vzel. Preprosto, sirotno njeno srce je v medsebojni sreči in sporazumljenju spoznalo božjo iskro prave ljubezni, katera seže v večnost, in v ločitvi ni izgubilo svoje vere.

Šele, ko noč prihaja v ta skriti kotiček, kateri ne pozna vprašanj, nevoščljivosti in želja človeške družbe, želi Truda svojemu Tevžju ali pri njegovem grobu ali kadar tja ne more, od hišnega praga vdano: »Lahko noč!«

Vzemite,

ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem zdravilnem, kašelj utehajočem, oživiljačem učinku. Dvanajstoričnica za poskušnjo 5 kron, dve dvanajstoričnici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvatsko).

je zabil vse premoženje, žal, brez pravega uspeha. Nazadnje je stal sam, kakor drevo sred poljane, brez prijateljev, popolnoma obubožan. Umrl je v pravi revščini.

Občinsko hranilnico so otvorili v Zgornji Beli 30. m. m.

Mittewald na dražbi. Znamenito zdravilsko Mittewald pri Beljaku bo 11. junija ob devetih dopoldne na licu mesta na dražbi prodano.

Prva slovanska tovarna igralnih kart. V industriji napredujemo zlasti na slovanskem jugu počasi, zato s tem večjo radostjo pozdravljamo vsako novo industrijsko podjetje, o katerem lahko trdimo, da je res naše, in da se ž njim krepki naša gospodarska sila. Tako novo podjetje je nova »Prva slovanska tovarna igralnih kart«, katera se je osnovala v Ljubljani in že deluje v polnem obsegu, to je, izdeluje raznovrstne igralne karte in jih razpošilja širom slovanskega sveta. Te karte so označene s slovanskimi tipi, kar jim daje prednost pred nemškimi, italijanskimi in francoskimi kartami. Danes samo opozarjamo slovansko javnost na te krasno v slovanskem duhu izdelane igralne karte, a vsi slovanski rodoljubi naj bi se potrudili, da se te naše karte, ki nam vzbujajo spomine na življenje in zgodovino Slovanov, uvedejo v javnih lokalih, posebno v kavarnah, a tudi v slovanskih družinah naj bi zavzemale svoje mesto le slovanske igralne karte.

Razpis nagrade za mešan zbor. Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku slavi letošnje leto svojo 25letnico in priredi 8. septembra 1912 veliko narodno slavnost na Proseku pri Trstu. Za to priliko rabi društvo krepak, mogočen mešan zbor, s poljubnim, če možno domorodnim besedilom. Bil naj bi zbor v treh stavkih. V ta namen razpisuje nagrado 50 K. Skladbe, mešani zbori naj se pošljejo nepreklicno do 10. julija 1912 na naslov Pevsko društvo »Hajdrih« na Proseku pri Trstu, katero izroči nato skladbe posebnemu, iz odličnih slovanskih glasbenikov sestavljenemu jury. Skladbe naj bodo v posebnem kuvertu s posvetilom, ime skladateljevo pa v drugi kuverti z enakim posvetilom. Nagrajena skladba ostane last »Hajdriha«, nenagrajene pa se vrnejo.

Orglarska šola v Celju priredi dne 9. junija 1912 izlet k Sv. Križu tik Slatine in glasbeno in gledališko akademijo. V nadžupnijski cerkvi bodo ob dveh večernicah, potem igrajo letošnji absolventi na orglah štiri skladbe. Slednjič poje moški zbor »Struna moja« — zložil K. Bervar. — V čitalnici bralnega društva uprizorijo ob 3. uri gojenci dve burki: »Krčmar pri zvitem rogu« in »Kmet fotograf«. Na vrtu gosp. Franca Ogrizka bo ob pol 5. uri pevski venček. Spored: 1. Pozdrav — Ig. Hladnik. 2. Zakipi duša — Jak. Aljaž (bar. in tenor solo). 3. Adrijansko morje — A. Hajdrih. 4. U boj — J. pl. Zajc. 5. Naša zvezda — J. Aljaž (bar. in tenor solo). 6. Na zeleni gori — Ig. Hladnik. 7. Lepa si pomlad — dr. A. Schwab. 8. Slovenec in Hrvat — Vilhar. 9. Tam na nebu za oblaki — J. Ocvirk (bar. in ten. solo). 10. Na dan! — J. Aljaž (bar. in ten. solo). 11. Planinska roža — G. Ipavic. 12. Mlad junak (bas solo z glasovirjem). 13. Soči — J. Aljaž. 14. Vince — dr. A. Schwab. 15. Ljubezen in pomlad — A. Nedved. 16. Na bregu stojim — J. Aljaž. 17. V mraku — J. Hladnik (bar. in ten. solo). — Vstopnina 1 krono. Preplačila se porabijo za nabavo novih orgel v orglarski šoli v Celju.

Slovanskim rodoljubom! Kakor je »Mir« že poročal, se vrši dne 23. t. m. slovesno blagoslovljenje Društvenega doma v Žitarivasi. Največja potreba, oskrbeti si prostore za zborovanje, katerih vsled nečuvnega terorizma nasprotnikov ni bilo mogoče dobiti in pa želja, osamosvojiti se tudi gospodarsko, prisilila nas je, da smo si zgradili lasten dom. Niso pa bile majhne žrtve, katere smo mogli doprinesiti, da je postala hiša takšna, da bo zadostovala našim potrebam. Obračamo se sedaj do širše slovenske javnosti, da se spomni na nas na dan blagoslovljenja našega doma; pridite v obilnem številu k nam, da bodo naši ljudje vedeli, da niso osamljeni, ampak da se bodo navdušili za nadaljno delo. Ker bo že prireditel sam združen s precejšnjimi stroški, namepravamo napraviti tedaj veliko tombolo, ki ji čisti dobiček se bo porabil za Društven dom. Zato si dovoljujemo pošiljati na na-

slov rodoljubnih src ponižno prošnjo, da bi se nas spomnili s kakim dobitkom, katerega naj se blagovoli poslati tajniku Izobraževalnega društva »Trte«, gospodu Jožefu Rutarju, gostilničarju, Žitaravas, pošta Miklave, Koroško.

Kaj sta »Melotte« in »Titania«? Melotte je najboljši in najtrpežnejši posnemalni stroj za mleko, Titania pa prvovrstni parilni kotel za živinsko krmo. »Slovenska Straža« jih vsakemu, kdor jih potrebuje, najtopleje priporoča, ker sta vsled izvanredno solidnega izdelka res vsega priporočila vredna. Cenike razpošilja za »Slovensko Stražo« g. Valentin Urbančič, Ljubljana.

Poslanec Silberer — zmrznil? Dne 2. t. m. je našel neki posestnik na Hundsteinu na Solnograškem v snegu truplo socialno-demokratskega poslanca Silbererja, o katerem niso vedeli, ali se je ponesrečil ali je odšel v Ameriko. Postal je žrtev zimskega športa hribolazcev. Ali je zdrčal s kakim sneženim plazom ali pa je obnemogel v snegu in zmrznil, ni dognano.

Premiiranje konj bo v Grabštanju dne 5. septembra.

Mirno lahko spite!

Če ste namočili perilo čez noč s pralnim izvlečkom »Ženska hvala«, izloči se vsa nesnaga sama od sebe, brzo in temeljito. Hitro in lahko se opere perilo potem z milom »Schicht« znamka »Jelen«, da postane bleščeče belo, kajti pralni izvleček »Ženska hvala« in milo »Schicht« belita perilo kakor solnce.

»Freie Stimmen« proti slovenskim poslancem. »Freie Stimmen« z dne 5. t. m. se hudo zaletavajo v poslanca Grafenauerja, dr. Korošca in Gostinčarja, češ da so sovražniki uradništva in da to kažejo v parlamentu, zlasti kot člani odseka za službeno pragmatiko državnih uradnikov. Posebno jih jezi njihov manjšinski predlog v omenjenem odseku, da morajo biti prosilci za državne uradniške službe zmožni jezika, ki ga govori najmanj 20 odstotkov celega prebivalstva. To bi bilo seveda edino pametno, in bo država tudi prej ko slej primorana, da uvede to prakso, ker je za prebivalstvo potrebna in za uradništvo ni nobena krivica. Kar se tiče drugih natolcevanj, da so slovenski poslanci sovražniki uradništva, opozarjamo na naše poročilo o govoru poslanca dr. Korošca pod rubriko »Politične vesti« v današnji številki. Slovenski poslanci so izmed vseh strank v državnem zboru zavzeli edino pravo stališče. Dr. Šusteršič je svoj čas jasno povedal stališče kluba, glede uradniških plač: »Naš klub stoji na stališču, da se naj pri regulaciji plač državnih nastavlencev pomaga predvsem onim, ki so pomoči zlasti potrebni. To so mali ljudje, sluge, oficianti,

uradniki nižjih činovnih razredov. Ti so pomoči nujno potrebni in tem naj se pomaga. Toda iti do 6. činovnega razreda, nikakor ne smatramo za utemeljeno. To povem odkrito in bomo v tem smislu z vso odločnostjo zavzeli stališče.« Tedaj je pisal o stališču »Hrvatsko - slovenskega kluba« »Mir« sledeče: Prav je storil govornik, da se je protivil povišanju plač višjim uradnikom in da se je zavzel za državne delavce, ki so res potrebni. Iz vladne predloge so bili na primer izvzeti pri železničarjih delavci na progi. In za te se je zavzel dr. Šusteršič. Ker pa novih bremen s povišanjem uradniških plač ljudstvu, ki že kar ječi pod težo draginje in davkov, ne gre nalagati, zato je dr. Šusteršič v imenu kluba zahteval, da se število uradnikov počasi zmanjša: 40 odstotkov uradnikov je preveč. Tako je mogoče drugim uradnikom plače zvišati! Če pa hočejo nemški nacionalci, da se naj zvišajo plače tudi višjim uradnikom, potem seveda slovenskih poslancev ne bodo imeli na svoji strani v uradniškem vprašanju in potem naj tudi ne kričijo, da so slovenski poslanci sovražniki uradništva. Vedno več uradnikov in vedno večje plače — kmet in država naj pa pogineta! Prav, da izvejo slovenski kmetje, kako se zanje potegujejo na Dunaju razni Dobernigi, Nageleti, Maierji in drugi, ki se po »bauernvereinskii« shodih kar cedijo ljubezni do kmetov in nemškutarje farbajo.

Nemški nacionalci in trializem. Mari-borska »Straža« poroča: »Najnovejši bav-bav, ki plaši naše Nemce, je trializem. Če kak pristen nemško-nacionalen zagrizenec to besedo le sliši, mu že vstajajo lasje. In vrsta nemških junakov, ki so šli v boj na tega zmaja, je že precejšnja. V prvi polovici meseca junija se bo še zdatno pomnožila. Nemški listi poročajo namreč, da se vrši v prvi polovici meseca junija v Gradcu veliko zborovanje, ki se bo bavilo s trializmom. Junakov-govornikov je priglasih toliko, da mora biti konec trialističnega »lintverja«, magari če bi imel sedmero glav. Roh-neli bodo proti trializmu: kranjski grof Barbo, prof. Held, Hofman - Wellenhof, Kraft in Marckhl.« — Temu poročilu dodamo zopet poziv slovenskim politikom: Ne podcenjujte nemškega gibanja v trialističnem vprašanju! Nemci imajo dobro premišljen načrt: Rogoviti mnogo v javnosti, da se jih vlada in krona prestrašita in potem bo po enem delu štajerskih in po koroških Slovincih! Nemci se trializmu v resnici ne bodo upirali, če bo brez koroških in štajerskih Slovencev. Slovenska javnost, dvigni se! Trializem morda ni fantom, kakor meni »Slovenski Narod« v sicer dobro premišljenem članku z dne 29. maja, v katerem izraža pomisleke, o katerih je tudi že »Mir« svoj čas razpravljaj.

Golšova. Dne 25. m. mes. smo zagrebli Anico Hedenik iz ugledne narodne družine Možarjeve. Bolehala je že, ko smo 20. prosinca t. l. pokopavali njenega blagega očeta. Vendar pa nihče ni slutil, da bo tako hitro, v najboljših letih, sledila svojemu očetu. Pogreba se je udeležilo mnogo ljudstva. Kondukt je vodil mil. g. stolni kanonik dr. Somer ob asistenci č. g. dekana Mihla in č. g. o. Gabriela Bajca iz reda oo. kapucinov. Gospod dekan je govoril ganljiv nagrobni govor. Rajna je bila vzgledno dekle, gojenka »Narodne šole« v Velikovcu, zavedna Slovenka in splošno priljubljena. N. v m. p.!

Sv. Višarje. Neki romar nam piše: Letos in lani sem opazil, da višarski prodajalci ne gredo posebno radi v cerkev. Vsako nedeljo bi lahko vsi šli k sveti maši, ker ob 9. uri ni več dosti romarjev na svetih Višarjah. Mesto da bi bili ti prodajalci najboljši sinovi sv. Cerkve, ker od nje žive, pa niti k sveti maši ne hodijo. Ali res ni nikogar, ki bi imena takih zanikernežev poslal v »Mir«, da bi potem vsi romarji vedeli, kdo da ne mara imeti ničesar s cerkvijo skupnega, razven — denar.

Celovec. (Škandalov še ni konec!) Slavna blagajničarka na našem kolodvoru se še vedno noče poboljšati. Njena predrznost presega že vse meje. Na binokstni torek n. pr. sta dobili dve stranki vozni listek na slovensko zahtevo, tretji pa ga iz kljubovalnosti ni hotela dati. Poklicala je telefonično uradnika, ki pa niti vljudni prošnji, naj pove, kako se imenuje

Lipa v nemškem jeziku, ni hotel ustreči. K sreči je mogla stranka izvedeti ime od tretje osebe. In potem si upa babnica imenovati slovensko zahtevanje še »Hetzerei!« Kdaj bo že konec teh škandalov?!

Črna. V ponedeljek, dne 20. majnika je tukaj umrla za davico šolarica Terezija Možarnik. Bila je na belo nedeljo pri prvem sv. obhajilu, dne 9. majnika pri sv. birmi in je še isti dan zbolela na smrt. Šolarji se pogreba niso smeli udeležiti.

Šmihel pri Pliberku. (Pogreb.) V sredo, 29. majnika je po daljši boleznii umrl na globoko žalost svojih domačih in cele šmihelske župnije č. g. France Čebul, bogoslovec III. letnika in član semeniške Marijine družbe. V najlepših mladostnih letih, nadebuden, poln upov in idealov, nas je zapustil in se preselil v nebeško domovino. Namesto, da bi ga spremili letos kot novomašnika v slavnostnem sprevedu pred oltar Gospodov, smo ga zakopali v hladno zemljo. Na zadnji poti ga je v petek spremljalo mnogo ljudstva od blizu in daleč, 14 duhovnikov, med njimi iz Celovca profesorja dr. Quitt in o. Weth d. J., podravnatelj o. Lamprecht d. J. in osem bogoslovcev. Ob grobu sta se rajnega v toplih besedah spominjala vlč. g. dekan Marinič, ki je vodil mrtvaški spreved, in č. g. kaplan Katnik, v imenu bogoslovcev je vzel od njega slovo g. Brožek, pevski zbor pod vodstvom gosp. Stanglna je zapel par žalostink. Pokojnik je bil vsled svojega blagega značaja splošno priljubljen. Bil bi gotovo vnet delavec za blagor ljubljene ljudstva na verskem in narodnem polju, ako bi ga ne bil Vsemo-gočni v svoji previdnosti poklical prej k sebi, da mu podeli plačilo za dosedanje vzorno življenje. Naj počiva blagi pokojnik v miru! Občespoštovani obitelji Čebulovi pa izražamo vsled težke izgube tem potom iskreno sožalje.

Potovanje v kopališče z otroki

naj ne bo samo za te, marveč tudi za mater razvedrilo. Kljub temu morajo otroci imeti, kar jim gre. Posebno potrebujejo najmanjši isto točno oskrbo in isto skrbno prehrano, kakor doma. Živilo, ki združuje prednosti lahke priprave in se dobro drži ter dobro hrani in je otroci lahko prebavijo, ki ga moremo v takih slučajih najbolj priporočati, je »Kufek«.

Politične vesti.

DRŽAVNOZBORSKE VOLITVE V BELGIJI. ZMAGA KATOLIŠKE STRANKE.

V Belgiji vlada že 28 let katoliška stranka. Liberalcem in socialnim demokratom to seveda ni bilo po volji. Ker je imela katoliška stranka v državnem zboru le za pet glasov večino, so združeni liberalci in socialni demokrati upali, da ugrabijo katoliški stranki toliko mandatov, da izgubi ista večino. Volilna borba je bila strašna. Skoro da ni minil dan, da ne bi bili kje socialni demokrati in liberalci razbili shode, ki jih je sklicala katoliška stranka; začeli so poboje in pobijati katoliške pristase, z namenom, prestrašiti jih. Za slučaj pa, da se naskok na katoliško večino ponesreči, so že vnaprej napovedali velike demonstracije, da bi prepričali kralja, da je katoliška stranka v bodoče nemogoča. Liberalci in socialni demokrati so si res na celem svetu do pičice enaki! Volitve so bile za katoliško stranko pa še tem nevarnejše, ker so povišali število mandatov za 20, od 166 na 186, razdeljenih po večjih mestih v Belgiji. Volitve so se vršile dne 2. junija in končale s sijajno zmago katoliške stranke. Od novih 20 mandatov so si katoličani priborili 10, druženi liberalci in socialni demokrati 10. V mestu Bruslju so združeni nasprotniki strašno pogoreli; od 7 mandatov so mogli rešiti samo 2. V celi državi opozicija katoličanom niti enega mandata ni mogla iztrgati, pač pa so katoličani v več mestih, kakor v Heffield in Nivelles premagali nasprotnike. Navdušenje katoličanov po celi državi je velikansko. Saj je odbit naskok, katerega so željno pričakovale vse svobodomiselnice stranke na celem svetu. Katoličani so zmagali le vsled svoje izvrstne organizacije, zlasti s svojo izvrstno delavsko organizacijo po mestih, pa tudi vsled izborne uprave dežele; imajo tudi izbornu urejeno in razširjeno časopisje in dobro mladinsko organizacijo. Poraženi nasprotniki so zelo presenečeni in divjajo. Z revolucionarno

silo bi radi dosegli, kar jim je z glasovnicami v rokah izpodletelo in napovedujejo že velikanske demonstracije. To je menda tista hvalisana svoboda, ki jo zahtevajo zase, če so pa v manjšini, jo hočejo svojemu nasprotniku odvzeti s silo. Res poročajo iz Bruslja, da so tisoči socialnih demokratov začeli v mestu Charleroi stavkati, v sprevedih korakajo po mestu in pozivajo h generalni stavki. V mestu Vervies so kljub prepovedi demonstrirali in se pri tem spopadli s policijo in orožniki. Več oseb je ranjenih. Iz Jemappes in drugih krajev poročajo, da so zažgali samostane in morili orožnike. Več tisoč jih koraka baje proti glavnemu mestu Bruselj, ki šteje okrog 184.000 prebivalcev; 9 predmestij, ki imajo svojo upravo, pa so z glavnim mestom tesno združena, štejejo nad 538.000 prebivalcev. Vlada je menda na upor pripravljena in je poklicala pod orožje 30.000 rezervistov.

Resen predlog

in nasvet vsaki gospodinji, ki želi napraviti iz žita okusno, dehtečo, a vendar poceni kavo.

Tej zahtevi odgovarja v popolni meri zrnati kavi po okusu najbolj slična

„**Franckova Perlrž, znamka :Perlro:™**“

Uvažujte, cenjena gospodinja, navodilo, ki se nahaja na vsakem zavitku. — Dobi se povsod.

DRŽAVNI ZBOR.

Državni zbor razpravlja o vladni predlogi glede službenih razmer državnih uradnikov in državnih uslužbencev. To predlogo imenujejo službeno pragmatiko. Predlogo je preučil in predelal v ta namen izvoljeni odsek, ki pa je prišel z vlado navskriž. Na pritisk uradnikov je sprejel v predlogo mnogo določb, ki jih vlada ne more sprejeti; izpremenil je zlasti §§ 31. in 32., ki ukazujeta uradnikom, da se morajo v službi in izven službe tako obnašati, da varujejo stanovsko čast in da se ogibljejo vsemu, kar bi moglo zmanjšati spoštovanje in zaupanje do uradnikov. Opustiti morajo tudi vse, kar bi se ne skladalo z disciplino. Na § 32. so posebno hudi socialni demokrati, ker določa, da uradnikom ni dovoljeno, pristopati društvom, ki po svojem stremljenju nasprotujejo dolžnostim uradnika. Naj ima kdo o politični prostosti uradništva nazore, kakor že hoče, vsekako je vsaj za ljudstvo, predvsem za nas koroške Slovence, bolje, če imajo uradniki manj politične svobode, kakor pa če ljudstvo tako šikanirajo, kakor delajo na Koroškem s Slovenci ravno uradniki. Dve tretjini hujškarj zoper Slovence opravljajo na Koroškem z ljudskim denarjem plačani uradniki. Slovenski uradniki na Koroškem, kar jih oblasti po pritisku Volksrata še niso izgnale iz dežele, se itak ne smejo ganiti, ali jim to zakon dovoljuje ali zabranjuje. Zato so slovenski poslanci zavzeli popolnoma pravo stališče, da so se v tem vprašanju pridružili vladni predlogi. Vrhtega se mora tudi vsak vesten poslanec vprašati: Odkod denar za povišanje uradniških plač? Vlada sama je izračunala, da se bodo po novi predlogi zvišale uradniške plače za letnih 29 milijonov kron. Po novi predlogi bi znašali za leto 1912 stroški za državno uradništvo 763,049.000 K. Ker je glasovati za zvišanje uradniških plač lažje kakor pa zvišane plače izplačevati, zato se je postavila vlada na stališče, da more predložiti zakonsko predlogo v najvišje potrjenje le tedaj, če ji poslanci dovolijo tudi zvišan kredit, oziroma, če bodo glasovali tudi za nove davke.

Dne 3. t. m. je v državnem zboru utemeljeval poslanec dr. Korošec svoj manjšinski predlog, po katerem bi službena pragmatika naj stopila v veljavo s prvim tistega meseca, ki sledi razglasu zakona in sicer obenem s predlogo o pokritju zvišanja stroškov in izpremambi uprave, ki je v Avstriji zelo zastarela. Kdo pač ni še slišal dovtipa o zastarelem »uradnem šimlu« v Avstriji? Poslanci, ki stavijo v odsekih svoje predloge, pa jih tam drugi preglašujejo,

naznanijo lahko te predloge kot manjšinske predloge in jih potem v zbornici smejo zagovarjati kakor je storil to v navedenem slučaju dr. Korošec. Govornik je grajal odsek za službeno pragmatiko, da se je ž njo v odseku pečal premalo resno. Odsek je deloval z neverjetno lahkomišelnostjo; dokazal je le, da ni odkritosrčen prijatelj službene pragmatike in je opravljal le demagogično delo (to se pravi, čiani odseka niso sklepali v prid uradništva, ampak so le tako govorili, da bi uradništvu ugajali. Ured.). Toda tisti gospodje, ki so delali prej s tako malo resnobo, so označili potem druge, ki so hoteli dati uradnikom na časten način to, kar bi se jim moralo dati, kot sovražnik uradništva, tako tudi stranko govornika. V resnici so pa pravi sovražniki uradništva le tisti, ki sprejemajo take predloge, o katerih vedo, da nikdar ne morejo postati zakoni. To je največje sleparstvo, vsled kterega bosta mnogo trpela uradništvo in država. Hoteli so se uradnikom le dobrikati. Sploh zbornica dosedaj ničesar ni storila. Službena pragmatika bi bila prvo pozitivno delo nove zbornice. Kriva pri tem ni zbornica, krive so le stranke, ki so se združile v delavno večino. Ta slavna družba je že eno leto pri delu, uspeh dela je pa enak ničli.

Nezmožnost večine in ministrov.

Stranke, ki v zbornici tvorijo večino, so se izkazale, da za nobeno parlamentarno delo niso zmožne. Proračunski odsek n. pr. more le delati, če opozicijske stranke (stranke, ki so proti sedanjim večini v državnem zboru) gledajo večini skoz prste; zakaj stranke večine so prelenuhaste, da bi delale. Ta večina je nezmožna in prava podoba ministrov.

Kakšni so sedanji ministri.

Vidimo upravne talente (tako so imenovali sedanje ministre), kako delajo, nacionalnega svetnika Nemcev, dr. pl. Hohenburgerja, ki tako pridno deluje, da so ga sedaj Čehi povabili že na sokolsko slavnost, pri kateri bo še letos nastopil v Pragi. (Veselost.)

Posl. Kalina: To ni res!

Posl. dr. Korošec: Celo ministerstvo je bilo povabljen in v njem se vendar nahaja še vedno vitez pl. Hohenburger!

Posl. Udržal: Ker smo hoteli vedeti, če se gospodje kaj spoznajo v telovadbi. (Veselost.)

Poslanec dr. Korošec je nato obdelal posamezne ministre, kakor zaslužijo kot »upravni talenti«. »Velik« upravni uradnik je tudi trgovinski minister. Odkar je v uradu, se vodi vojska zoper karteze z uspešnim sredstvom anket (posvetovanj). Trgovinska bilanca je prav rožnata (namreč slaba) in bilanca številk še lepša. Novega železničnega ministra so imenovali upravni talent prve vrste. V resnici pa železnične zadeve zastajajo. Novi naučni minister obravnava noč in dan. Kakor se sliši, gre pa stvar vedno bolj narazen. (Na primer boroveljska zadeva! Op. ured.) V poljedelskem ministrstvu so celo zastavo potegnili noter še pred letom. Kar se godi tam, se ne izve. Zato tudi ni mogoče istega kritizirati. (Veselost.) Finančni minister, ki si je pridobil korenito izobrazbo za finance v — poljedelskem ministrstvu, deluje na finančnem načrtu. Če Bog hoče, bo še kterega našel. Potem dobimo še en pododsek. Tudi o delovnem ministru dr. Trnki je malokaj slišati. Upravni talent ministra Dlugoša je mnogim nepoznan.

Posl. Kalina: In kaj je z Georgijem? (Veselost.)

Dr. Korošec: O tem pa morete zdaj Vi govoriti. (Veselost.)

Nadaje je izvajal, da so stranko, ki je nastopila edino mogočo pot, da se uresniči želje uradništva, označili kot sovražnico uradnikov. In vendar vedo tudi druge stranke, da morajo odpraviti gotove zadržke, da bo službeno pragmatiko mogoče narediti zakon.

SKUPNI FINANČNI MINISTER PROTI HRVATOM.

Predsednik hrvaške stranke prava dr. Starčević je sklical na dan 7. junija konferenco vseh strankinih poslancev iz Hrvaške, Slavonije, Dalmacije, Istre, Bosne in Hercegovine v Sarajevo. Konferenca se bodo udeležili tudi vsi bivši hrvaški poslanci, ki so podpisali svoječasno memorandum

stranke prava na cesarja. Bosanska vlada pa, ki je znala v zadnjem času vsa zborovanja, ki jih je sklicala ta stranka preprečiti, poskuša tudi to zborovanje onemogočiti. Ta poskus bosanske vlade, onemogočiti to zborovanje, je vodstvo stranke poskusilo preprečiti s tem, da je sklicalo zborovanje v prostore hrvaško - mohamedanskega kluba deželnega zbora. — Isti dan, ko je določeno to zborovanje, pride v Sarajevo tudi skupni finančni minister Bilinski, ki dovrši s tem dnem svoje študijsko potovanje po Bosni. Seveda se poslanci, ki se udeležijo zborovanja, ne morejo udeležiti slavnostnega sprejema ministra. Iz gotovih virov poročajo, da hoče bosanska vlada v očigled temu onemogočiti na vsak način to zborovanje in bo v to svrhu obvestila hrvaško-mohamedanski klub, da so politična zborovanja v deželno-zborskih klubovih lokalih neumestna in da so prostori deželnega zbora dne 7. junija sploh nedostopni.

LAŠKO-TURŠKA VOJNA.

Iz Pariza poročajo, da so bili pri Buchamezu premagani Lahi. Iz Buchameza je korakalo 5000 Lahov, ki so jih napadli Turki in po boju, ki je trajal štiri ure, vrgli na morsko obrežje. Lahi so izgubili 135 mrtvih in ranjencev.

V pokrajini, kjer naj bi se bila bitka, stoji od aprila laška divizija, ki ji poveljuje laški poročnik Garioni. Laška Garionijeva divizija ima dolžnost, da prepreči tihotapstvo v Tripolis.

»Corriere d'Italia« poroča, da nameravajo Lahi v najkrajšem času zasesti Hij. Turki odpošiljajo vedno ojačenja na Hij, Mytilene in na Samos. Turki so zvezani z navedenimi otoki z brezžičnimi brzojavi.

MOJA STARA

izkušnja me uči, da rabim za negovanje kože samo Steckenpferd-lilijnomlečnato milo od tvrdke Bergmann & Co. v Dečnu na L. Kos po 80 h se dobiva povsod.

Cerkvene vesti.

V mašnike posvečeni bodo letos 14. julija sledeči gg. bogoslovci: Iz IV. letnika: Andrej Dollinger iz Würmlach; Franc Posautz iz Volšperga; Jurij Rieder iz Zammelsberga; Josip Sindler iz Pischelsdorfa (Štajersko). Tretjeletniki (vsi): Lovro Božič iz Kazaz; Viljem Leon Brožek iz Tarnowa (Galicija, Poljak); Izidor Kadras iz Gradeža; Janez Lamprecht ml. iz Mauthen; Zmagoslav Ruprecht iz Gospa Svete; Serafin Steindler iz Neustifta (Gorenja Avstrija); Ludovik Viternik iz Fare pri Prevaljah. — Razprto tiskani so Slovenci.

Vmeščena sta na župnijo Oberhof č. gospod A. Lutz, provizor, na župnijo Lölling č. gospod V. Fröhrriss, provizor istotam.

Prezentiran je na župnijo Gornji Dravberg č. g. Simon Sulzer, župnik v Nemškem Plajbergu.

Razpisana je župnija Nemški Plajberg do 12. julija t.l., patron grof Artur Henckel Donnersmarck.

Društveno gibanje.

Celovec. Slovensko krščansko socialno delavsko društvo ima svoje redno mesečno zborovanje v soboto, dne 15. rožnika, ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela Trabesinger. Govori g. dr. Jesenko.

Celovec. Slovensko krščansko socialno delavsko društvo v Celovcu praznuje letos god svetih apostolov Cirila in Metoda z običajno cerkveno slovesnostjo (slovenska pridiga in slovesna sveta maša s slovenskim petjem) v cerkvi Sv. Duha v Celovcu. Popoldne se priredi v vseh prostorih hotela Trabesinger velika vrtna veselica s šaloigrami, šaljivimi kupleti, petjem, streljanjem in kegljanjem na dobitke, različnimi paviljoni itd. Nastopili bodo najboljši celovski komikerji in šaljivci. Godbo oskrbuje tamburaško društvo. Natančnejši spored objavimo prihodnjič.

Ženski shod v Velikovem. »Slovenska krščanska socialna zveza« priredi dne 16. junija t. l. v Velikovu popoldne ob 3. uri v Narodnem domu 2. ženski shod.

Prevalje. Slovensko katoliško delavsko društvo priredi dne 16. junija pri Šteklju svoje mesečno zborovanje. Na dnevnem redu je govor, pobiranje članarine in raznoterosti. — Odbor.

Slovensko katoliško izobraževalno društvo za Klošter priredi dne 16. junija popoldanski božji službi v dvorani župnišča shod. Ta dan obhajamo tudi takojmenovno šentnorbertsko nedeljo. Na sporedu shoda bo zanimiv gospodarski govor, še enkrat se poljudno razloži pomen in korist društva, potem zapisovanje novih udov. — Odbor.

Št. Jakob v Rožu. Marijina družba ponavlja dne 9. junija drugo pobinkošno nedeljo, igro »Svoje glavna Minka« v Narodnem domu. Ker je igra lepa in jo dekleta izvrstno igrajo, se pričakuje obila vsestranska udeležba. — Začetek ob 3. uri popoldne.

Vogře. Podružnica kulturnega sveta za občino Blato priredi v nedeljo, dne 9. junija t. l., dopoldne po sveti maši »pri Škofu« shod, na katerem se bo eventualno ustanovila tudi živinorejska zadruga za našo občino. Shod bo zato velevažen. Kmetje! Pridite torej v najobilnejšem številu! Vabi načelnštvo.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Miru“!

Ultnjak naprodaj. Vila Sagmeister, Kriva Vrba.

Loterijske številke.

Brno, 29. maja:	60	80	3	48	50
Linc, 1. junija:	37	44	77	67	24
Trst, 1. junija:	17	26	7	36	22

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu priredi svoj

redni letni občni zbor

v četrtek dne 20. junija v posojilničnih prostorih v Celovcu.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Volitev odbornikov in nadzornikov.
3. Slučajnosti.

Občni zbor se tokrat vrši popoldne ob 2. uri, in ne kakor doslej predpoldnem, da se ne moti po uradnem prometu.

K obilni udeležbi vabi

posojilnični odbor.

Iščem damo ali gospoda

kristjana, popolnoma večšega slovenščine in nemščine ter brzopisa, za skupno vodstvo obstoječe pisarne. Letni dohodki 10.000 do 12.000 K. Vloga okoli 2500 K. Oglasila na: Planinsko prodajno središče kmet. strojev itd., Gradec, Annensstr. 58.

Vabilo

na

občni zbor

Posojilnice za Belo in okolico v Železni Kapli, r. z. z. n. z.,

ki se vrši

v nedeljo, 16. junija 1912, ob 11. uri dopoldne v pisarni belske občine v Železni Kapli.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1911. in razdelitev čistega dobička.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskih pregledovalcev.
6. Čitanje revizijskega poročila.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnosti.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Gospodarska zadruga v Sinčivasi

vabi zadružnike na

občni zbor

ki se vrši

v nedeljo dne 16. junija ob 3. uri popoldne v zadružni hiši v Sinčivasi.

Dnevni red:

1. Poročilo o letnem računu.
2. Sprememba pravil.
3. Volitev odbornikov in nadzorništva.
4. Slučajnosti.

Naj se zadružniki udeležijo zbora v večjem številu, kakor navadno, ker je važno, da se vsi zanimajo za prevažno zadružno podjetje.

Zadružni odbor.

Za občino Bistrica in okolico se sprejme spreten

sedlarski mojster.

Dopisi na Mark. Plešivčnik, pd. Šercar, v Šmihelu nad Pliberkom.

Lovske puške

vseh sestav, priznana delo prve vrste, z najboljšim strelnim učinkom, priporoča

Prva borovska orožnotovarniška družba

Peter Wernig, družba z omejeno odgovornostjo, v Borovljah na Koroškem.

Ceniki brezplačno in poštne prosto.

Hranilnica in posojilnica v Tinjah (Slov. Šmihel)

vabi na

občni zbor

ki se vrši

v nedeljo, 23. junija 1912, ob pol 3. popoldne pri Bužljeju v Vabni vesi.

Spored:

1. Poročilo o reviziji.
2. Poročilo načelstva.
3. Odobrenje računskega zaključka za leto 1911.
4. Razdelitev čistega dobička.
5. Razni predlogi.

Ako bi ob zgoraj imenovani uri ne bilo zastopanih zadostno število udov, se vrši občni zbor ob 4. uri popoldne brez ozira na število zastopanih udov.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Svetovni patent! Čudež tehnike! Svetovni patent!

PANOGRAPH

je najnovejši praktični čudežni pisalni stroj z vsemi prednostmi dragih pisalnih strojev, kakor lahki priuk, hitropis, vidne in čedne pismenke, povsem vodoravne vrste, piše 84 velikih in majhnih črk, števil in znamenj za vse jezike, priročna pritrditev papirja in dopisnic, je pri vsej cenosti neobhodno potreben zaklad za vsako hišo. Tisoče navdušenih zahvalnih pisem. Stane skupno z elegantnim tokom in navodilom samo K9.-. Razpošilja se po povzetju.

Gravirski zavod in tovarna pečatnikov

J. Landau v Krakovem

(Avstr.), Stradom št. 1/56.

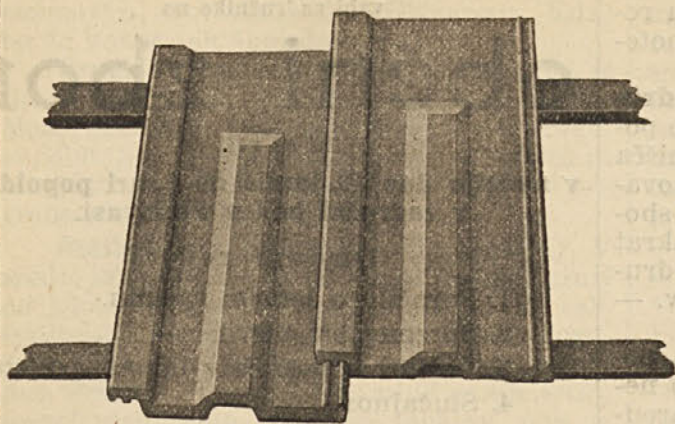
Zamena dovoljena.

Zastopniki se iščejo.

SUKNO

in modno blago za gospode in gospe priporočamo izvozna hiša PROKOP SKORKOVSKÝ IN SIN v Humpolecu na Češkem. Vzorci na zahtevo franco. Zelo zmerne cene. Na željo dam tukaj izgotoviti gosposke obleke.

CEFIRE

Spretni zastopniki se iščejo.

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešnikov

ponudi v vsaki poljubni množini patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom »sistem Marzola«.

Brez odprtih navzgor! — Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Kovačnica

z vso opravo in z lepim stanovanjem se da v najem. Več pove g. Janez Kraut, pd. Svetec, na Bistrici, p. Šmihel nad Pliberkom, Koroško.

1912 Modni cefiri 1912

laneni in bombažasti kanafasi, inleti, platno, rjuhe, damasti, krize, brisače, robci za poletno sezono, batisti, atlas, delni, svila, višnjeva tkanina, etamini, blago za damske in moške obleke se kupi najceneje pri izdelovalcu

Jaroslav Marek ročna tkalnica in razpošiljalnica v Bistri št. 39 pri Novem mestu ob M., Češko.

Vzorci se pošiljajo zastonj in poštne prosto! — V zalogi imam tudi veliko množino ostankov cefira, kanafsa, delna itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, prve vrste za 20 K franko po povzetju. Od ostankov se vzorec ne pošilja. **Dopisuje se slovensko!** V enem letu nad 300 priznanic od Slovencev.

Zdravilišče Toplice

na Kranjskem, postaja Straža-Toplice na dolnji železnici.

Toplice z indiferentnimi snovmi z 38°C, zdravljenje s pitjem in kopelmi. Posebno učinkujejo pri protinu in skrnini, ischias, nevralgiji, kožnih in ženskih boleznih. Veliki kopalni bazeni, ločene kopeli in močvirnate kopeli. Zložno urejene sobe za tujce, igralne in družabne sobe, Zdravo podnebje. Dobro pogozena okolica. Dobra in poceni restavracija. — Sezona od 1. majnika do 1. oktobra. Prospekti in pojasnila brezplačno pri upravi kopališča.

Kranjska deželna vinarska zadruga v Ljubljani

(deželni dvorec)

opozarja p. n. gg. vinske kupce na svojo

veliko zalogo priznane izbornih, pristnih

kranjskih vin.

Poleg dobrih namiznih vin ima v zalogi tudi raznovrstna dovršena buteljska vina, kakor: zelen, burgundec, rulandec, karmenec, rizling itd. naprodaj.

Oddaja od 56 l naprej. — Postrežba točna in solidna, cene nizke!

Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Solidno blago! -- Nizke cene!

Pozor! Pozor!

Vsakovrstne kose, in sicer: turške, bistriške, ciganske, tržiške in one z zmajem, najboljše srpe, lepo izdelana kosišča in steljne kose.

Patentirane kosirje na ključ!

Vsakovrstne čepune!

Bergamo-kamne (osle), najfinejše in vsakomur kot najboljše znane.

Potrebščine za stavbe: svež Portland-cement, traverze, štukaturo za strope in vse okovje.

To in vso drugo železnino kupite dobro in poceni pri trdki

Franc Sadnikar
trgovina z železnino v Celovcu
Burggasse št. 7 (poleg hotela Moser).

--- Za kakovost se jamči! ---

Deček

star 14 let, krepak, poštenih staršev, želi mesta kot vajenec pri kakem ključavničarju na Koroškem ali Štajerskem, najraje v kraju, kjer je obrtno-nadaljevalna šola. Ponudbe sprejema Alojzij Brezar, hišnik mestne klavnice, Kranj (Kranjsko).

Po Najvišjem naročilu Njeg. c. in kr. Apost. Veličanstva

Izredna c. kr. državna loterija

za dobrodelne namene c. kr. domobranstva in orožništva.

Ta denarna loterija, edina v Avstriji postavno dovoljena, ima 21.146 dobitkov v gotovini v skupni vrednosti 625.000 kron.

Glavni dobiček znaša

200.000 kron

Žrebanje se vrši javno dne 4. julija 1912.

Ena srečka stane 4 krone.

Srečke se dobivajo pri oddelku za državne loterije na Dunaju III., Vordere Zollamtsstraße 7, v loterijskih kolekturah, tobačnih trafikah, davčnih, poštah, brzojavah in železniških uradih, v menjalnicah itd. — Igralni načrti za kupce srečk brezplačno. — Srečke se pošiljajo poštne prosto.

Od c. kr. ravnateljstva loterijskih dohodkov (oddelek za državne loterije).

Vajenca

za kolarstvo sprejme takoj Anton Birsa na Bistrici, pošta Šmihel nad Pliberkom, Koroško.

Hotel Trabesinger v Celovcu

Velikouška cesta št. 5

se priporoča

potnikom, ki prenočujejo v Celovcu.

Tukaj najdejo lepe, snažne in pozimi zakurjene sobe po 1 K do 5 K, okusne jedi, dobro pijačo poceni.

Veliko dvorišče za vozove in trije hlevi za konje.

Za zabavo služi kegljišče, pozimi zakurjeno.

Poleti sedi na senčnatem vrtu.

V tem hotelu najdeš vsak dan prijetno slovensko družbo, posebno ob sredah zvečer.

Velike dvorane za shode in veselice.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge obrestujemo po **4 1/2 %** od dne vloge do dne vziuga.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Daje predjume na vrednostne papirje — Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje. Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. Podružnice v Splitu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Turške srečke Šest žrebanj na leto. Glavni dobiček 300.000 frankov. Na mesečno vplačev. po K 8.— za komad. Tiske srečke s 4% obrestmi. Dve žrebanji na leto. Glavni dobiček K 180.000. Na mesečno vplačevanje po K 10.— za komad.

Prodaja vseh vrst vred. papirjev proti gotovini po dnevnem kurzu.